

Sygn. akt V KK 50/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Grzegorzcyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Dariusz Świecki

Protokolant Katarzyna Wełpa

w sprawie **R. B.**

skazanego z art. 278 § 3 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu

w dniu 23 kwietnia 2015 r.,

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 25 września 2013 r.

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 11 czerwca 2013 r.

uchyla zaskarżony wyrok i utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Rejonowego, i na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w., umarza postępowanie w sprawie, a kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

R. B. był oskarżony o to, że w dniu 15 października 2012 r. w Leśnictwie [...] oddział 100 g, działając w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru oraz w celu przywłaszczenia dopuścił się wyrębu w lesie i następnie zaboru drewna akacjowego o łącznej masie 4,35 m³, o wartości łącznej 799, 48 zł, czym działał na szkodę Nadleśnictwa [...], tj. o czyn z art. 290 § 1 w zw. z art. 278 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 11 czerwca 2013 r., orzekający w tej sprawie Sąd Rejonowy, w ramach zarzucanego oskarżonemu czynu uznał go za winnego tego, że w dniu 15 października 2012 r. w Leśnictwie [...], działając na podstawie udzielonego mu zezwolenia, dokonał wyrębu drewna akacjowego o masie co najmniej 0,51 m³, o wartości co najmniej 124, 95 zł, po czym dokonał jego przywłaszczenia, czym działał na szkodę Nadleśnictwa [...], które to zachowanie uznano za występki z art. 290 § 1 w zw. z art. 278 § 3 k.k., i za to, na podstawie art. 290 § 1 w zw. z art. 278 § 3 k.k., skazał oskarżonego na karę 3 miesięcy ograniczenia wolności, orzekając także, na podstawie art. 290 § 2 k.k., na rzecz wskazanego Nadleśnictwa nawiązkę w kwocie 249, 90 zł, obciążając też skazanego kosztami procesu. Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego, Sąd Okręgowy w Z. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że z kwalifikacji prawnej przypisanego oskarżonemu czynu wyeliminował art. 290 § 1 k.k. i za podstawę skazania przyjął art. 278 § 3 k.k.

W lutym 2015 r. kasację od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego wywiódł na korzyść skazanego Rzecznik Praw Obywatelskich, zarzucając rażącą obrazę art. 278 § 3 k.k., poprzez wyrażenie błędnego poglądu prawnego, że: „wartość graniczna oddzielająca przestępstwo od wykroczenia w przypadku przywłaszczenia drewna wysoki 75 zł” i w konsekwencji uznanie, że czyn przypisany skazanemu wyczerpuje znamiona określone w tym przepisie w sytuacji, gdy wypełniał on jedynie znamiona wykroczenia z art. 119 § 1 k.w. Wywodząc w ten sposób skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania z uwagi na przedawnienie karalności czynu.

Rozpoznając tę kasację, Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja ta jest zasadna w oczywisty sposób, stąd też jej rozpoznanie na posiedzeniu, o jakim mowa w art. 535 § 5 k.p.k.

Prawdą jest bowiem, że Sąd odwoławczy, zmieniając zaskarżony wyrok przez eliminację z kwalifikacji prawnej z przypisanego oskarżonemu czynu przepisu art. 290 § 1 k.k., stwierdził jednocześnie, że postępek oskarżonego nie stanowi wykroczenia z art. 120 § 1 k.w., gdyż wartość graniczna oddzielająca przestępstwo od wykroczenia w przypadku przywłaszczenia drewna wyrąbanego wynosi 75 zł, a w okolicznościach tej sprawy wartość ta wynosiła blisko 125 zł, i że tym samym postępowanie oskarżonego jest przestępstwem przywłaszczenia drewna z art. 278 § 3 k.k. Rzecz jednak w tym, że przywoływany art. 120 k.w. nie używa w ogóle pojęcia „drewna”. Penalizuje on bowiem wyraźnie dokonanie w celu przywłaszczenia „wyrębu drzewa w lesie” oraz kradzieży lub przywłaszczenia z lasu „drzewa wyrąbanego lub powalonego”. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się zaś wyraźnie, że pojęcie „drzewo wyrąbane lub powalone w rozumieniu zarówno art. 120 k.w., jak i art. 290 § 2 k.k., odnosi się wyłącznie do drzewa w stanie surowym”, a więc „takim, w jakim pozostało w lesie po wyrąbaniu lub powaleniu” (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 3 września 2009 r., V KK 171/09, OSNKW 2010, z. 2, poz. 16, z dnia 26 października 2011 r., IV KK 298/11, LEX nr 1027195, czy z dnia 6 lutego 2014 r., III KK 482/13, OSN PiPr 2014, z. 5, poz. 6).

Niezależnie od tego, czy prawidłowo dokonano kwalifikacji czynu oskarżonego - jako że Sąd odwoławczy przyjmując, iż oskarżony dysponował ustną zgodą leśniczego na „wyrąb drzewa” w lesie należącym do miejscowego leśnictwa, wskazał jednocześnie, że oskarżony na udzieloną mu ustnie jedną zgodę, dokonał dwukrotnego wycięcia drzewa, co sugeruje jednak, że miał miejsce w tej sprawie wyrąb drzewa poza udzielonym zezwoleniem, a przy tym przyjęto też w postępowaniu odwoławczym, że nie jest prawdą, jakoby przedmiotem czynu było drewno pochodzące z wiatrołomów – Sąd drugiej instancji, eliminując z kwalifikacji prawnej art. 290 k.k., nieprawidłowo odwołał się do art. 120 k.w., jako rozgraniczającego wykroczenie określone w tym przepisie od przestępstwa z art. 290 § 1 k.k. Po pierwsze dlatego, że art. 120 k.w. obejmuje nie tylko – jak art. 290 § 1 k.k. – nielegalny wyrąb drzewa w lesie, lecz również kradzież i przywłaszczenie drzewa wyrąbanego lub powalonego. Po wtóre zaś – jak już wskazano – zakres tych przepisów nie obejmuje w ogóle „drewna”, a w przypisanym czynie, odmiennie

niż w czynie zarzucanym, mowa jest o wyrębie i przywłaszczeniu drewna. W sytuacji zaś, gdy przedmiotem czynu jest drewno, a nie drzewo, czyn ten stanowi bądź to występki z art. 278 k.k., bądź wykroczenie z art. 119 k.w. W takim jednak wypadku, kwotą rozgraniczającą te dwa czyny zabronione było zarówno w czasie popełnienia czynu, jak i w dacie prawomocnego orzekania, 250 zł. Tym samym czyn przypisany ostatecznie oskarżonemu stanowił jednak wykroczenie, a nie przestępstwo, jako że przyjęta jego wartość wynosiła 124, 95 zł. To zaś wskazuje, że kasacja ta jest w pełni zasadna.

Zasadny jest także wniosek tej skargi o wydanie, jako orzeczenia następczego po uchyleniu wyroku, rozstrzygnięcia o umorzeniu postępowania, jako że czyn za jaki skazano oskarżonego popełniony został w dniu 15 października 2012 r., a zatem – stosownie do art. 45 § 1 k.w. – jego karalność ustała po 2 latach od tej daty, czyli 15 października 2014 r. Dlatego też Sąd Najwyższy, uchylając obecnie oba wyroki wydane w niniejszej sprawie, zdecydował jednocześnie o umorzeniu, stosownie do art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w., postępowania, jakie w niej prowadzono. Konsekwencją tego było też obciążenie, na podstawie art. 118 § 2 k.p.w., Skarbu Państwa kosztami umorzonego postępowania.